

TELEGRAPFULU ROMANU.

Telegrafulu este de două ori pe săptămâna: joi și Dumineca. — Prenumeratia se face în Sabiu la expeditorul foiește pe afară la c. r. poste, cu banii gata prin scrisori francate, adrease către expeditor. Pretul prenumeratiei pentru Sabiu este pe anu 7 fl. v. a. și pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru

Nº 97. ANULU XVIII.

Sabiu, în 6/18 Decembrie 1870.

provinciile, dia Monarchia pe anu 6 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime, și tineri străini pe anu 13 fl. 50, anu 6 fl. v. a.

Inscrierile se platește pentru prima óra cu 7 fl. v. a., pentru a doua óra cu 5 fl. v. a., și pentru a treia repetare cu 3 fl. v. a.

Invitare de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Romanu“.

Cu începutul anului 1871, se deschide prin același prenumeratiune nouă la aceeași fojă.

„Telegrafulu Romanu“, va fi că și pâna acum de două ori pe săptămâna Dumineca și Joiă — Pretul abonamentului e:

Pentru Sabiu pre anu 7 fl., pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/4 anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Transilvania și Monarchia austro-ungurească pe anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl. pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru România și străinătate, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl. v. a.

DD. abonanți suntu rugați a nu întârziu cu trimiterea prenumeratunilor.

Adresele ne rogămu a se scrie curată, și episoalele de prenumeratiunea năsește se trimită francate — adresându-le de dreptul la

Editură „Telegrafului Romanu“
în Sabiu.

Romanii în adunarea scaunale.

Sabiu 1 Decembrie 1870.

Precum singuraticul are datorintă cu întrebuintarea rationale a puterilor sale, a nesu spre imprimirea destinului seu — spre perfectionare: asiā ratiunea sanatosă impune unei națiuni, unei societăți o datorintă sănătă, că spre ajungerea scopuri-

loru sele, să aléga mediocle potrivite și să credeacel factori personali, cari în consonantă reciprocă și la tempul său vréu, sciu, să potu conlucră spre binele comunu.

Adeverul acesta ne învăță esperința în totale.

Avându același directiva de judecare înaintea ochilor, să tienem acum o revistă scurtă asupră purtării membrilor români din ultimă adunare municipale a scaunului Sabiului.

Ce rezultat?

Până cându de o parte observăm, că frații noștri conciliatori, — sasii, să au transis în adunarea scaunalei extractul inteligenției lor, — totu atâți luptători perfecti, — ca în mediul loru domniu unu indemn, de a lucra, o conlucrare precisa și consunante, o disciplina rigorosă și o esențială cunoștință a legilor și obiectelor puse la ordinea d'leii: astăma pre partea romană voia destulă, de a dorii, că interesele române să se intemeiedie și să infloră, dar' fapte vimerite nu, — astăma reprezentanți, dar' durere, nu atâti, căti ni competu, — în cea mai mare parte nu de aceia, că ai sasilor, — astăma unu studiu neglesu a legilor municipali și a obiectelor per tractande, ne cunoștință, lipsă rutinei parlamentarie, unilateralitate, nepregătire, disciplina numai din instinct — neprecugetată, și în urma lipsă insușirii, care aru face, că români între sine și vis-avis de sasi sa se șunesca celu pucinu în acele afaceri, care privesc la interesul comonu al tuturor.

Grave cuvinte acelașa. Puna însă fie care mână sea pre cugetu și să se întrebe, că nu-su intemeiate?

Românu cu românu, și toti cu sasii la olalta trebuie să traimu, ca, despărțiti, să nu murim.

Tempul va aduce cu sine, însă de căză vomu

conlucră și noi, că români pre dreptu să fie pretutindenea reprezentanți. Nimenea nu lase, că 7 pâni se-i se ieșe pre usioru.

Erorea, care s'a facut la alegera deputaților, — detragenduse unii dela vîtrele și ocupatiunile lor sociali, unde mai mare folosu facu pentru sine și binele naționale, — se va să trebuie a se emendă prin alegera unor barbati, carii să fia calificati că și deputații să se ascundă, insă pâna atunci dormiu, că cei hărnicii să lucre din puteri, studiindu cu amoro obiectele privitore, și formându-si opinionea asupră loru însoțe —, cu veghiare neîntreruptă, în consonanță, disciplina solidară, circumspicătia rationale, cu jertse pentru binele comunu și cu aprețarea drăptă și a intereselor celorlalți frați conciliatori.

Déca proiectul de regulamentu pentru afaceri nu a primit intereselor române aru fi trebuită că minoritatea română din comisiunea depusă să facă altu proiectu și acelă statorit fiindu în sinu dep. romani —, sa-lu aduca la desbatere în sedintă municipală.

Déca vre-unu deputat român a demisionat și auva demisionă: alegera nouă să nu se pripescă ci să se facă în inteleșul statelor, căci atunci verificarea deputatului nou nu se va putea denegă. Pre barbatii binemeritati DD. Hani și Macelariu li vomu salută totudeună bucurosi că membri corporativi municipalu.

Administrarea politica și judiciarea se tine de atribuțile statului: spesele ei are dura ferăsi statul a le purta. Acela trebuie să aiba valoare înaintea nostra și vis-avis de sasi.

Déca municipiale noastre au o avere comună, nu este consultu a o oferă spre acoperirea trebuințelor statului, pâna cându statul are fondul de contribuție, și pâna cându noi acasă avem destule lipse.

Censorius.

FOIȘIÓRA.

Viéti'a familiare in paganismu, evreismu și crestinismu.

(Prelegere publică de Z. Boiu.)

Cetita de autorele in 19 Nov. (1 Dec.) 1870.

(Urmare.)

Amu amintit mai de multe ori în decursul acestui tratat despre unu populu, a cărui viéti'a familiare se deosebesce de a tuturor popoarelor numite pâna aci. Acestu poporu este celu evreescu. Tota viéti'a acestei semintii estraordinarie este unu ce estraordinaru, și caușa principale a acestui fenomen este religiunea acelei-a. Căci pre cându totu cele-lalte ginti ale vechimei suntu politeiste, adeca se inchina la mai mulți diei, pre atunci poporul evreescu singuru a ajunsu a cunoșce, cumca este unu Domnedieu spiritual, facutoriul și sustinătoriul și îndreptătoriul tuturor lucrurilor. „Intra incepulu“, asiā învăță cărtile cele sante ale Iudeilor „a facut Domnedieu celu și pamentulu“, va se dica, lumea nu s'a facut de sine, ci originea primitiva, caușa cauzelor ei și a tuturor lucrurilor dintr'ens'a este Domnedieu. Si fiindu-ca religiunea stă în cea mai de aproape legatora cu viéti'a materiale și morale a unui poporu că și a unui individu, — pentru ca pre cunoscem pr Domnedieu, asiā lu și adorâmu prin faptele noastre —; și fiindu ca cele d'antău și intie, asupră căror-a se estinde activitatea materiale și morale a vietiei noastre, suntu membrii familiei noastre: pentru aceea cea d'antău manifestație a vietiei noastre religiose trebuie să se estindă asupră familiei, asiā incătu dela viéti'a re-

ligioasa-morale potetu face o conclușie sigură asupră vietiei familiari. Si asiā este în adeveru și în evreismu: viéti'a familiare a Evreului este o oglinda credințioasă a vietiei lui religiose. Protoparințele acestui poporu, precum se știe, este Avramu; dar acelă, care a adusu ideile lui religioasă la dezvoltare și chiaritate, și prin acela s'a facut generatorul spiritual al poporului evreescu, este Moise, fără indoială unul din cei mai remarcabili și mai mari barbati ai vechimei. Legislatiunea lui Moise satia cu alte legislatiuni din vechime este atât de înaltă și de nobile, încătu fără reserba trebuie se i asignău între totu locul celu d'antău. Căci déca d. e. legislatiunile Grecilor și Romanilor porcedu dela principiul supremu al binelui statului, și individul numai că unu membru al statului are valoare, apoi legislatiunea lui Moise s'a înaltat dejă la ideea cea înaltă, cumca omulu, zidit după tipulu și asemenea lui Domnedieu, are o vietă personală libera, are o valoare internă, independent de referințele lui din afară; cumca omulu este o ființă ratională și morală, ce are se reprezente în lume după mesură a poterilor sele pre ființă cea mai înaltă; cumca principiul supremu, din care se deducu de referințele lui în lume, este vointă cea sănătă nestramutavera a lui Domnedieu. „Eu sum sănătă!“ — dice Domnul — și voi se fiți sănătă! (3 Moise 11, 44 s. a.) Dar și în ceea ce privesc referința omnilor între sine legislatiunea lui Moise este mai înaltă, decătu chiaru și ale Grecilor și Romanilor. Legislatorilor pagâni d. e. filantropi, adeca facerea de bine către cei lipsiti, le este străină, pre cându legislatiunea mosaica demandă fără frumosu, că se nu se facă asuprile vedovelor său orfanilor său seracilor, că 'n anulu alu sieptelea să nu se se menține cămpii, și ce voru produce de sine se fia a seracilor, că o nisice tinere odrasle de maslinu impregiurulu mesei tale! Psalmu 127. și multe alte pasagie de ascmena enprinsu,) pe cându sterpicină se socotește că o nenorocire și este la său obiectu de multă întristare, precum vedem din exemplul Annei, mamei profetului Samuilu, său dintr'alu Zachariei și Elisavetei, parintilor Botezatorului. Fata cu acesta opinione rationale și naturale, despre unu dreptu alu parintilor de a omorii pruncii loru său și numai de a i șpune, la Evrei nu poate fi vorba. Din-

Evenimente politice.

Ministrul Potocki iera este chiamat la curte in Bud'a. Chiamarea acésta inseamna ca va fi insarcinata de nou cu formarea unui ministeriu. Unele diuarie din Vien'a voru sa scie de acum program'a ministerialui celor nou si adeca "executare stricta a legilor si tienuta conciliatoria in tote partile". Aceasta programa este buna pentru orii ce ministeriu.

In delegatiunea ungureasca contele Apponyi a interpelat pre ministrul de resbelu catu de preparata este armata pentru eventualitatea unui resbelu. Generalul Benedek promite a responde (In urmulari venitoriu vomu publica si interpellatiunea si responsul).

Contele Bismarck a mai provocat o cestiune, cea a Luxemburgului, imputandu ducatului cestui din urma ca nu a padit destulu de bine neutralitatea. Dupa cum se vede si Luxemburgul va intra in imperiul cea noua nemtieasca.

In Rom'a, capitala cea noua a Italiei, a fostu in 8 Decembre o miscare, carea a trebuitu suprimata cu arm'a si carea a cerutu vre o 8 raniti si unu mortu dreptu victime.

Dietă Ungariei.

Siedint'a din 3 Decembre a casei magnatilor o deschide presedintele Majláth la $\frac{1}{2}$ 1 ora. Din partea regimului suntu de fatia Szlav si Festetics, ca notari fungenza dnii I. Csáky, A. Appony si B. Miske.

Mai intai se autentica protocolul siedintiei trecute; dupa aceea preda notariului casei deputatilor St. Majláth contractele de comerciu incheiende cu Siam, Iapan, si Chin'a, de cas'a deputatilor dejá primeite. Se celescu si transpunu comisiunei de 3 spre reportare.

Contele I. Czirák y ascerne raportul comitetului de imunitate despre petitionea deputatului Ign. Dietrich, care a cerutu licentia a potea intenta procesu de presa contra membrului casei magnatilor, N. Perce. Raportul contine totu fazele, prin care au trecutu afacerea acésta si finesce cu declaratiunea prin care comitetul de imunitate desrecomenda casei, a concede intentarea procesului. Raportul se va transpune comisiunei de 3 spre referare, se va tipari si pone in una din prossimele siedintie la ordinea dilei.

Incheierea la $\frac{1}{2}$ 2 ore.

Siedint'a din 5 Dec. a casei magnatilor o deschide presedintele Majláth la 11 ore. Din partea regimului: ministrul de comerciu Szlav.

Dupa autenticarea protocolului siedintiei de Sambata se trece la alegerea unui notariu. Membrii casei predau sedintele, care se voru numeră, rezultatul alegerei se va publica la finea siedintiei.

Se trece la ordinea dilei.

Contele I. Czirák y preda raportul comisiunei de 3, despre contractele incheiende cu Siam, Iapan si Chin'a. Comisiunea recomanda acceptarea contractelor. Cas'a le primesce fara modificar.

Desbaterea petitiunei lui Dietrich se pune pre siedint'a prossima la ordinea dilei.

De notariu se alese cu 40 voturi conte A. Appony.

Incheierea siedintiei la 1 ora,

Siedint'a din 5 Decembre a casei deputatilor o deschide presedintele Somssich la 1 ora. Dintre ministri au luat parte la siedintia: Gorové si Horváth.

Mai intai se autentica protocolul siedintiei precedinte. Presedintele ascern programul interpellatiunilor, propunerilor si projectelor de lege presintate inca in luna trecuta, care au ramas neresolvite. Se va tipari si distribui.

Presedintele anuncia mai multe petitiuni, care dimpreuna cu cele ale deputatilor D. Gromon, Fr. Csanyi si Ig. Hajdu se transpunu parte comisiunei de petitiuni, parte comitetului de 25.

Presedintele comunica, ca terminulu de 30 dile pentru ascernarea de proteste contr'a alegerei deputatilor G. Vendég y si Dion. Fittler a espiratu, acesti representanti suntu prin urmare verificati.

Notariul casei magnatilor, br. I. Nyáry preda unu nuntiu, prin care cas'a mag. impartescesc, ca a primitu fara modificar proiectele de lege despre contractele de comerciu cu Chin'a, Iapanu, si Siamu. Proiectele aceste de lege se voru ascerne coronei spre sanctiunare.

Referentul comisiunei verificatore K. Herterlandy relateaza, ca comitetul acesta a verificat pre langa reserv'a terminul de 30 dile spre ascernarea vre-unui protestu contr'a alegerei, pre deputatul Dr. Falak (eljenuri viue la drept'a).

Referentul comitetului centralu, G. Mihályi reporteza, ca comitetul acesta a acceptat proiectele de lege ale ministrului de finanțe.

Raportul acesta, catu si votulu separatu, care l'a ascernutu I. Györfy si in numele sectiunei 8., privitor la unul dintre proiectele aceste de

lege se voru tipari si pune in siedint'a de Vineri la ordinea dilei.

Incheierea siedintiei la $\frac{1}{2}$ 2 ore.

Siedint'a din 7 Decembre a casei reprezentantilor o deschide presedintele Somssich la 1 ora. Pre fotoliile ministrilor: Festetics, Kerka poli si Horváth.

Protocolul siedintiei precedinte se autentica. Ant. Csengeter preda petitiunea reuniunei ung. de industria in afacerea legei de industria. Se transpune comisiunei de petitiuni.

G. Szüllő trage atentivitatea la defectul legei de aperare din 1868 care de-si a introdus indetorirea generale de a servi in armata si dispune, cu acel'a, care se detrage acestei indetoriri, catu si acel'a care lu springesce, se voru pedepsi, inse nu otaresce precis ce pedepsa, ce procedura sa se urmeze si care oficiul e insarcinat cu competitint'a asecutarei. Dreptu aceea interpelaza pre ministrul pentru aperarea tieri, ca are de congetu, a presintat unu proiect de lege, care, spre delaturarea in viitoru a abusurilor, ce s'au facut la recrutările de mai nante, sa prefiga precisu procedura si pedepsele pentru acei individi, cari se detragu indetorirei acelei si pentru aceia, cari-i springesca indetragere?

Interpellatiunea se va tramite ministrului respectiv.

Deputatii I. Kiss, Al. Degré si P. Iambor ascernu petitiuni, care se transpunu comisiunei respective.

D. Irányi renoesc proiectul de conclusu ascernutu inca in sessiunea trecuta, in urma căruia regimul sa fie obligat a prezintă dietei pre totu anul o espunere precisa despre situatiunea statului.

Se va imprime si distribui.

Referentele comitetului centralu K. Szelli relatiza ca comitetul acesta a primitu proiectele de lege ascernute de ministrul de finanțe despre prelungirea valorei legei, privitoare la contributiunile indirekte.

Presedintele roga sectiunile a desbat in grada proiectele aceste de lege. Incheierea la $\frac{1}{2}$ 2 ore.

Siedint'a caseti deputatilor din 9 Decembrie se deschide prin presedintele Somssich la 10 ore.

Dintre ministri au fostu de facia Festetics, Horváth, Kerka poli si Szlav.

Dupa finirea formalierelor obicinuite ascernu P. Moritz dupa o scurta motivare urmatorul proiectul de conclusu:

contra se formaza intre parintii si filii, frati si sorori o referinta intima, carea se aprobia forte multe de cea crestină. Cu viua placere petrecem d.e. la Iosif, carele in Egiptu, incunigurata de straciea tronului imperatesc, recunoscere, imbratisieza si saruta dupa o longa despartire pre fratii sei, cari l-au venduto, i intréba de betránulu seu tata, mijlocese la imperatulu, a li se dá pamentul Ghezenu spre locuinta, apoi cându betránulu, „intendiendo picioarele sele pe patu,” mōre, atunci lu jelesce 70 dile, ba merge — dupa cuventul Scripturei — cu multime de ȳste la Canaanu, ca se lu ingrōpe, si in fine la mōrtoea sea dispune, ca si osemintele lui se sia dus in tiéra parintilor lui si se se in-grōpe si elu lāngā parintii sei. Cu bucuria primu la Davidu, carele pre fiul seu Avisalomu, ce se revoltase asupra tatalui seu, perindu in batata lu ieră de tōte si lu plange cu amaru. — Cumca inasa iubirea parintilor evreesci cātra fiilor lor nu erā numai unu simtiemntu vagu, instinctiv, ci erā impreunata cu o lucrare forte serioasa si consintintosa educativa, se vede din numerosele inventari, ce ne suntu pastrate in scrierile sănte despre acésta, unde parintilor li se pune la inima, a cresce pruncii loru in fric'a lui Domnedieu, in cunoșcerea si pazirea legei, in onorarea si ascultarea parintilor prin cuventu si sapta, in castitate, in iubire de adeveru si dreptate, in diliginta la lucru, in pastrare si in tōte cele bune, de care felu de inventari suntu pline scrierile prorocilor si inteleptilor lui Israile. Dar pe cāndu tatalu este reprezentantele asprimei si alu strictetiei fatia cu filii sei, si nu crutia nici decatul nūeu'a pe spinarea copiilor, pe atunci mam'a este simvolulu blandetiei si alu iubirei; si prorocul Isai'a numesce iubirea mamei spre pruncul seu cea mai inalta iubire din

lume, preste carea nu mai este, decat iubirea Parintului crescu cātra fiili sei. Insa nu voiu cercā eu a face laud'a femeii celei adeverate evreesci, cāndu Solomonu imperatulu in cartea pildelor sele o descrie atat de frumosu, incat cu bucuria cētimu si recetim u de o suta de ori acelu panegiricu in adeveru classicu. Eata ce dice elu: „Muiere muncitore cine va ellā, mai scumpa este un'a cā acésta nu se va lipsi de bune agonisele. — Ca lucréza barbatului seu lucruri bune in tota vieti'a. — Agonisindu lāna si inu, au facutu cu mānile sele lucruri de tréba. — Post'au cā o corabie, ce face negotiatoria: departe stringe avut'a sea. — Si s'au sculatu de nōpte, si au datu bucate casei, si lucruri slujnicelor. Vediendu mosia au cumpăratu, si din rodulu mānilor sele a sadit u via. Incingendu-si mijlocul seu cu taria, si au intarit bratiulu seu la lucru. — Gustau ca bine este a lucré, si nu se stinge luminarea ei tota nōpte. Mānile sele intinde spre cele de folosu, si cotele sele le intaresce la fusa. — Mānile sele le-au deschis seracului, si rōda au intinsu celu lipsit. — Nu pōrtă grija de cele din casa barbatulu ei, cāndu se zebovesce unde-va, ca toti ai ei suntu imbraci. — Cate dōue haine au facutu barbatului seu, si siesi imbracaminte de vissonu si de porfira. — Si cinstiit este in porti barbatulu ei, ori cāndu merge intru adonare cu cei betrani si cu locutorii pamentului. — Cearasuri (covore) au facutu, si le-au vendutu Fenicienilor, si cingatori Cananeilor. Intraria si intru buna podobă s'au imbracatu, si s'au veselit in dilele cele de pe urma. Gur'a sea si au deschis cu socotela si dupa lege, si renduila au facutu limbei sele. — Cu potere si cu frumusetia

s'au imbracatu, si s'au veselit in dilele cele de apoi. — Strimate suntu carările casei ei, si s'au imbotat, si n'au māncat bucatele sele cu lene. — Au deschis gur'a sea inteleptiesce si dupa lege. — Si indurarea ei au radicatu pre filii ei, si barbatul ei e-a laudat pe ea. — Multe fete au agonisit bogatia, multe fete au facutu potere, eara tu le ai intreducu si le-ai ceversit pre tōte. Placeri minciinose si frumuseti desierte muieresca nu suntu intru tine; ca muiera cu minte se va binecuvantá, eara ea sa laude fric'a Domnului. — I ali ei din rodurile mānilor ei, si sa se laude in porti barbatulu ei!“ (Pildele lui Solomonu capu 31, versu 10 pāna in fine.) Ce s'aru mai poté adauge lāngā aceste cavinte de auru decatul: Ferice poporului, carele are multe asemenea a femei in sinul seu!

Poporul evreescu dar fusese uniculu in tota lumea vechia, carele prin negurele gacitorilor politeistice, ce umpleau pamentul, astfel lumin'a conosciintei de Domnedieu, si pentru adorarea Lui prin cuventu si fapta si-formase o religiune, carea este gloria lui pentru toti tempii. Insa ori cātu de inalta fusese intipuirea Evreului despre Domnedieu, totusi elu nu se potuse desbracá de unu particularism ōre-care, ce sletea cā uno zidu intre elu si alte popore, asiā incat acistor-a le era de totu ingreuiata chiaru si inteleptarea acestei religiuni si imprietinarea cu dens'a. Din cauza acésta iudaismulu nici cāndu n'aru si potutu deveni o religiune generale, universale pentru tota omenirea; cāci fiindu istoria si finta acestei religiuni un'a cu istoria si finta poporului evreescu, trebuia se fia cine-va Evreu din mosi si stramosi, pentru de a o intielege pe deplinu. Domnedieu dupa intipuirea Evreului este mai multu unu Domnedieu alu

In poterea conclusului parlamentului din 22 Ianie 1863 a fostu ministru de finanțe obligat să prezintă un proiect de lege despre abrogarea monopolului de tabac.

De ore ce inse dădu ministrul să coresponză până de facia detorintei, să binevoiasca casă a esmită din sinul seu o comisiiune, care să desbată cestiuenea și să ascerna casei raportul său dimpreună cu unu proiect de lege relativ la acea cătu mai ingrația.

Propunerea acăstă se va imprime și pune la ordinea dilei.

La ordinea dilei sta proiectul de lege despre prelungirea contribuției de saharu pentru anul 1871.

La desbatere iau parte ministrul Kerkápoly, I. Madarasz și E. Horn. Cea din urmă votăză pentru proiectul de si nu-lu astă de bunu. Motivarea votului său e scurtă și finescă: La noi nu se cerează societățile finale, spesele se votăză și numai după aceea se presigu. Acăstă e în contră mintei sanătoșe. Din cauzele aceste nu astă de bunu proiectul și întrăgă precedere a regimului, și de către pre lângă aceea totusi voteză pentru proiectul din cestiuene, o facu, pentru ca nu voiescă a impiedecă masină statului, nu inse din cauză ca suntu aplicatu aprobă politică financiale a regimului.

De trei ani incheie vorbitorulu, există o Ungaria independentă și avemă deja o detoria de aproape 1000 milioane fl., acestă este unu progresu care neapărăt trbuie să duca Ungaria în preastia și în contră unui atari procederi deci voiescă prin acăstă a protesta în numele meu și alu consorțioru mei de partită.

Proiectul de lege se primește după aceea atâtă în desbaterea generală cătu și în cea specifică, asemenea se primește și cele-lalte proiecte ale ministrului de finanțe fără modificări.

Finea siedintei la 2 ore.

Dela resbelu.

Cetimă in corespond. sl.:

„Armată de nordu (francesă, R.) da semnă nouă de vieti. Unu telegramu din Lille anunță de ocuparea cetăției Ham și St. Quentin. Ham e situată pre liniă dela Amiens la Fére și de către francesii potu mantină cetatea, comunicare generalei lui Manneufel cu ostul este intreruptă. E adeverat că prin urmare ocupația cetăției Rouen și Evreux, bazea operațiunilor lui Manteufel, se astă redusa la Versailles și la Parisu.“

Ioii naționale, decătu universal; Evreul este iubit de Domnedieu, car celelalte popore suntu urgiște; elu este fioului imperatieri, car celelalte neamuri suntu nisice straini, ce stau afară pe la usi, căci nu au locu în casă Tatului cerescu. Acestu particularismu restrangatoriu și pagubitoriu incetă prin christianismu. Christosu ne invetă, a cunoscă pre Domnedieu că pre tatalu tuturor și omenișorū fără distincție de origine și limba, de patria, de modulu vietuirei și alte esteriorități, și că principiul celu mai înaltu, că arteră de viață a existenției spirituale omenesci puse în fruntea invetiației sele iubirea lui Domnedieu și a omenișiei. „Se iubescă pre Domnului Domnedieul teu din tota inimă ta și din totu suflerul teu și din tota virtutea ta și din totu cugelutul teu, și pre deaproapele teu că pre tine insuti.“ — ceta invetiația cardinală și părță fundamentală a christianismului, eata insă totdeodata și standardul celu sublimu, sub care se potu adunătote poporele pamentului! Prin poterea cea minunata a acestui cuventu a trebuitu se dispara năptea idolatriei, dar au trebuitu se cada și cele dăue stăvile mari ale desvoltării vietiei familiari, — mi-vine a dice: cele dăue sabii de focu, ce opriau neamului omenesci intrarea în raiului fericirei pamentesci, — sclavă și poligamia. Căci mai antâi fiindu Domnedieu Tatul nostru, adeca alu tuturorū omenișorū, car acesti-a ieșindu-se că frati unii pre altii, nu mai potea fi unul o unelță a celuilaltu, și asiă sclavă a trebuitu se dispara. Adeverat că nu era nici cu potintia, nici consultu, a se rampe lantiulu sclaviei dintr-o dată, cu violența. Dincontra în scrierile Apostoliloru astăma mai de multe ori dandu-se robiloru ordina, că se remâna în starea, în carea se astă. „Robu esti chiamat?“ scrie Apost. Pavelu Corinteniloru —

Despre armată dela Loire au fostu în dilele din urmă scirile cele mai contradicțioare. Telegramele prusiane anunțau victorie preste victorie asupră acestei armate și în sine împărtășirea ei în totă partile. Cu aceste în legatura s'a disu că cortelul generalu a oferăt comandanțelui Parisului, generalul Trochu salvu conductu că să poată merge și să se convingă despre deruparea totală a armatei de la Loire și să predea Parisul. Trochu se dice că a refuzat acestu ofertu, dără guvernului francez a decisă a se strămută dela Tours la Bordeaux. Într'aceea telegramele anunțau lovită nouă între nemți și francesi și inca totu cu armată dela Loire. Lovită aceste se vede a fi fostu astă de tari incădu ducele de Meklenburg și generalul băvarez v. der Tann s'au vediu siliti a reîntorce la Orleans pentru că să nu fia taiati decatru ceeală armată prusso-nemțiasca.

Când scriem aceste nu avemă alte sciri nouă de pre cîmpulu resbelului, decătu ea armată cea „batută“ și „împărtășită“ a francesilor, pre trei laturi iera se apropiu de Parisu. Fransesii se vede ca tienu multu la parola loru: „Gardă moare, dără nu se da“.

(Preseara și diu'a de santul Andrei.)

Din o corespondință, ce ni se trimite cu datul Fagarasiu 2 Decembrie 1870 pentru angustimea spațiului estragemu urmatorele:

...Dupa aceste permise, premite-mi d. redactoru! a ve scrie și de pre la noi cum amu serbatu preseara și diu'a de santul Andrei. La 3 ore în preseara dilei bubuitulu trăscuriloru și sunetul tōcei și clopotelor ne anunță incepătul rugaciunii de sără. Tinerimea scolară din totă 4 clasele cu directo-rele scol. și intregu corpulu prof. în frunte pomenescă după stegu dela scola la sănta biserică pentru dă ascultă rugaciunii de sără. Duqa linea rugaciunii de sără întrăgătă tinerime scol. se intorce inapoi. Ajungendu la scola se incepe festivitatea într'o sala anume gătită spre acestu scopu. Împătura programă incepătul vestivitătiei s'a facut la orele 5 precisu. Publicul din urbe reprezentându bine totă clasele societăției eră dejă adunat. Rară amu mai vediu tu eu aici în urbea nostra atâtă intelligență, unu publicu atâtă de numeros, că la aceasta festivitate, eu totă ca eră tempu nefavoritoriu. Venisera și satenii de prin Galati, chiaru și din Berivoi de lângă multe. Corul tinerimei, condusu de directorul institutului numai de cătu intonă „Tropaciu Săntului Andrei.“ Dupa aceea prea onor. Domni'a sea par. prot Petru Popescu, deschide festivitatea prin o cuventare ocazională bine acomodată accentuendu inter altele și aceea, ca

de căndu în fruntea clerului sta unu barbatu mare, biserică și scolă și prin acestea naționala merge cu pasi gigantici pre calea progresului și a infiorirei. Cu cea mai viață satisfacție împărtășiesc onor. publicu, ca Esclentia Sea s'a facut membru fundatoru alu scolii Radu-Negră dărindu-ne 600 fl. v. a. La urmă și încheia cuventulu, rogandu pre Domnedieu să-lu tienă la multi ani pentru binele bisericiei și alu naționali săle! Publicul respusă apoi „sa traiască“ entuziasme și necurmate pentru Esclentia Sea pré bunul nostru Metropolit. Cornul tinerimei indata intonă în duet „Na te teme turma mica“. De aici urmăza conformu unei programe cuventări și deservitări după care se termină festivitatea de sără. *)

Inca ceva: Prea on. d. Ioan Codru Dragu-sia și a nuliu, vicecapitanul tierei Oltului, incantat de progresele, ce le a facut tinerimea într'un tempu asiā scurtă a împărtășit o sumă frumosă de bani între scolari, care s'a mai marită cu banii ce i-a datu totu spre acestu scopu d. Vasiliu Popu proprietariu în urbe. Atâtă in preseara dilei, iera diu'a de s. Andrei s'a serbatu cu mare evlavie, curgendu creștinii nostri în numeru frumosu desu de diminuția la servitul divinu. S'au fecut ro-gaciuni pentru fericita viață a pré bunului nostru Mitropolit. Si noi rogăm pre bunul Ddien să lu tienă la multi ani pentru binele bisericiei și alu naționali săle.

Bubuitulu trăscuriloru atâtă la vecernia, cătu și la utrenia și la liturgia nă mai incetă. Astă amu serbatu, d. red., pre séra și diu'a s. Andrei.

Să dela Cincu-mare ni venă o corespondință mai lungă despre festivitatea din 30 Noemvre și pre séra. In momentele când scriem aceste ne mai sosescă inca și alte corespondințe, pre care tempul și spațiul nu ne permite a le publica în extinderea loru. Vomu priimi bucurosu cuventăriile, ce pote ca le amu întrebuintă in Foisiéra

Romania.

Proiectu de adresa.

Proiectul de adresa spre respunsu la discursu tronului s'a cetețu în siedintă de Vineri a camerei și s'a datu indata la tipariu. Astădi Sâmbătă s'a cetețu la toti deputații spre alu studiu. Lu damu și noi lectorilor nostrii după „Monitor“ spre a avea cunoștinția de ceea ce se cuprinde într-ensulo.

Maria Ta!

Tieră simță o legitima nerabdare, mai alesu în impregnările de facia, de a vedea pre reprezentanții ei strinsi in giurul tronului cu o óra mai

*) deservităriile speramă ca ni se voru comunică în sine. R.

„Nu te griji; că de-să poti și slobodu, mai multe te supune. Căci celu ce este chiamat în Domnul robu, slobodu Domnului este; asemenea și celu ce este chiamat slobodu, robu este Iohu Christosu. Cu prelu sunetii rescumperati, nu ve faceti robii omnilor!“ Cor. capu 7, v. 21—23. Eă căci christianismul nu a desfășurat dintr-o data sclavă, că a datu numai impulsu, lasandu tempului desvoltarea ulterioare a lucrului, nu este spre reproba, că din contra spre laudă lui; căci vedese intelepciunea superioare a Apostoliloru, de a nu încercă cu invetiația evangelica sarituri pericolose, că a o pune pe calea desvoltării naturali, pre care se înainteze cu pasu linisită, dar siguro. Eă după aceea, dandu christianismul semnalul pentru sfergea sclaviei, apoi înainte de orice alta sclavia trebuia să se stergă sclavă in familia. Si 'n adeveru asiă s'a și intemplat. Femeia, pruncii, chiamati că și barbatul, a și impreuna - cetățenii cu sănătii, impreuna mosteni ai imperatieri lui Domnedieu, nu mai poteau remană in starea cea tristă, umilită, neindrepărată, mai multu său mai putinu sclavă, in carea sa astau, că aveau se ajunga și ei la stadiul libertății christiane, unde „nu este Iudeu, nici Elinu, nu este robu, nici slobodu, nu este parte barbată, nici muieră, că toti unul suntu intru Christou Iisusu.“ (Galat. 3, 28) său într-altu locu „unde nu este Elinu, nici Iudeu, taiare impregiuru și netaiarc impregiuru, barbaru, schită, robu și slobodu, că lăte și intru totă Christosu. (Coloss. 3, 11) Urmarea cea naturală de aci era, carea o și vedem realizandu-se, că legatura casatoriei se devină o legatura sănătă, materiale și spirituale, nedeslegabile pentru totă viață, între unu barbatu și ună femeie. Astfelu vedem dar în creștinismu reiau cindu-se omulu după o retacie de mii de ani iar lare-

(Va urmă)

neintă. Adunarea, întrunită cu grabire, este gata să exercite acelui control salutar, care este un mijloc de întarire pentru Statul român și de dezvoltarea instituțiilor sale democratice și liberali.

In facia crisei europene creată prin marele răsboiu din Occident, liniște de purtare a ministerului Mariei Tele era cu statu mai lesne, cu cătu ea era clară indicată prin tractatele, ce garantă existența noastră ca națiune autonomă, și de unu votu ospesu al adunării. Unu altu conflict pare a amenintă pacea Europei în Orient; mai multă totudeaua suntemu convinsi ca inspirati de politie năstră traditionale, și printre stricta observare a tratatelor în ființă, vomu merită și de aci înainte solicitudinea marilor poteri ce s'au interesat mai cu deosebire la întarirea și prospetimea nației române.

Că și Maria Ta, nu vomu uită nici odată adâncă recunoștință, ce suntemu datori a pastră pentru o națiune nobila și generoșă care a versat sângelii lor sei pentru emanciparea României, și care prin legaturele sale de gînt are unu titlu mai multă simpatie năstră (aplause). Reprezentanții nației insa, adâncu petrunsi de diferență, ce se cuvine sa aiba pentru tōte puterile, cari garantă astăzi positivitatea năstră politica, au satisfacția intima de a sci ca nu au facut nimicu spre a demerită de densele. Adunarea a vediut cu multă mire, anunțându-se prin mesajul Mariei Tele desființarea din partea guvernului Austro-Ungariei a jurisdictionei consulare. Acestu tristu vestigiu alu unor timpi de ingenuchiari și slabiciune, este o stare de lucru incompatibilă cu dreptulu de su-tomia alu tierei năstre, și cu instituțiile înaintate, de cari ne bucurăm.

Cestianile financiare voru tiene celu dintâia locu in deliberaționile năstre. Însuflati de spiritul de economia și de dorință de a vedea pusă odată ordinea in finanțe, vomu cercetă cu scumpete tōte legile relative la aceasta materia și care aru tinde a amelioră situatiunea, restituindu unu adeverat equilibru budgetar.

Adunarea împartăsește și ea dorință legitima a Mariei Tele, de a vedea imbonalitatea sōrtei comunelor, și este convinsa ca prosperitatea loru nu se poate asigură de cătu prin respectul autonomiei comunale și prin traducerea in legi, principiului salutar de descentralizare consacratu prin constituție. (Applause.)

Naționea, Mari'a Ta, a fostu și este pre deplină petrunsa de folosele, ce căile ferate suntă menite a aduce unei tiere. In privința concessiunilor acordate dejă, adunarea, printre controlu severu, va cauță că rezultatele sa corespundă sacrificiilor ce și-a impus. Acestu sacrificiu îl impune pre de alta parte datori de a acceptă sa vădă mai întâi terminate lucrările pre cale de execuție și situatiunea ei financiară, înainte de a contracă nouă angajamente.

Vomu luă in d'aprōpe cercetare proiectul de lege relativ la expropriare, pre care-lu anuncia ministerul Mariei-Tele. Nu ne putem opri insa de a declară chiar de pre acum, ca, experiența inca nu prezinta acestei camere date de natura a motivă o modificare a acestei legi. (Applause).

Asceptăm cu nerabdare proiectele de legi menite a complecta opera multă dorita a reorganizării armatei năstre. Sperăm ca de acum înainte celu pucișu se va aplică cu strictetă, și înțonu modu prudentu nouă lege de armare a sistemiei militilor, căci numai astfelu aceasta instituție salutară va prinde radăcine in poporu, și se voru fier totudeo-data și interesele economice ale tierei.

Desvoltarea instrucției profesionale va fi, Mari'a Ta, obiectul solicitării adunării. Acestu insa nu ne va face sa perdeam din vedere instrucția liberale, cautându că aceea ce se va face pentru un'a, să nu sia in detrimentul celei-lalte. Causă immunitării postulantilor, trebuie sa se caute sarea lăra nu in dezvoltarea investimentului liberală.

Evenimentele dela Ploesci, nu a putut Mari'a Ta, de cătu sa ne întristeze; remediu insa este in aplicarea strictă a legilor și in respectul loru.

Fii siguru, Mari'a Ta, ca pre terimulu constituției, înțonu va putea compă totud'a-un'a pre una deplină devotamentu și pre concursulu reprezentatiunei nationale.

Sa traesci Mari'a Ta.
Sa traiesca România.

Reproducem după „Monitor“ linile următoare:

Diariul „Tages-Presse“ aratăndu ce exemplu de nepădare tractatelor a fostu datu mai nante de Prussia, se exprimă astfelu:

„Cestunea principală este cea următoare: Russi'a și Prussia suntu șă, în fată tuturor eventualităților, tare aliate pentru a executa împreuna proiecte mari, avându de scopu împărțirea lumii său nu? totu depinde de soluția acestei cestuni, totu viitorul Austriei se legăna pre versulu acestei alternative. In casul dintâi pericolu pentru noi este sără mare; in casul d'alu doilea va fi cu puțină de alu evită.“

„Cea ce Russi'a cere mai întâi nu este ceva estraordinar, nici ceva care se nu se poate împlini.“ Deceea ea se multumesc de acesta, și dacă garantă că unirea sea cu Prussia nu este indisolubilă, aru trebui că Anglia, Austria, Portu și Italia să profite de acestea ocazie pentru a depăși pre Prussia și a salve ecilebrul europeu.

Daca din contra este adeverat ca Russi'a și Prussia împreuna au in vedere perderea imperiului austriac și a tuturor altor tieri ale Europei, atunci rămâne său de a toleră execuțarea sentinței de moarte, său de a face unu efortu suprem de scăpare împreuna cu tōte statele mari și mici ale acestei parti ale lumii. Libertatea, dreptul și civilizația aru și a năstră“ — —

Dupa noi aceste linii și claritatea notei lui Gorceskoff lumină cestunea sulevată astăzi de Russi'a, și români cata a o intielege de urgentă: ca cestunea este moarte poporilor mici, imediatu a României, pentru a intră in oceanul Panslavist său Pangermanist: care este scăparea năstră?

Diariul „Românul“ care in anulu 1868, pre cându Francia dictă Europei, susținea Russo-Prussa contra Turciei și prepară armarea bănelor bulgare ad-hoc, cu arme din Russi'a, astăzi pre cându Francia este ruinată, umilită ne dice sa combatem cu Turcia pre câmpulu resbelului contra Rossiei, care precum se dice este aliața cu Prussia, a împărțit continentul Europei.

Lasămu pre fia-care in opinioanele său înținutele sale. Suntemu de comună ca manusia aruncată de Russi'a este pentru moarte poporilor. În cătu despre atitudinea năstră, credem ca sa stămănu descepti și bine înarmati, priveghindu căci oră suprema a ispitei distinții noastre se apropia!“

Aurora Craiovei.

** Joi sér'a a prelesu dlu prof. și protopresbiteru Ioanu Popescu disertatiunea anunțata in nrulu precedentu. Unu publicu numerosu a fostu întrunitu și cu ocazia acestei. Precum dlu asesoru Z. Boiu a avutu bunetate, la cerere, a ne comunică spre publicare elaboratul seu și sperămu ca, rugandu, va face și dlu prelegatoriu susu amintișu și ceterilor nostri se voru bucură a avea atunci sub ochii loru prelegerea întrăga.

** (In 7 Decembrie, pre la 5 ore dimineață), indata după plecarea trenului de dimineață, s'a aprinsu gară dela Alb'a-Iuli'a și în scurtu timpu s'u prefacăta in cenusia totă aripă stângă. Aripă drăpa, precum și mărsurile gramădate in apropiare nemediulocita fura scăpate de furi flacărilor. Daună se poate urcă la 8—9000 fl.

** (Productiunea anuale de lana in Europa) se socotesce, după starea actuală a oilor din singuraticele tieri, la 560 pâna la 570,000,000 pundi, și incătu pre fia-care locuitorii cauți numai doi pundi de lana; prin urmare totă ceea-lalta cantitate, ce se recere pentru fabricatiunea de postavuri și a altor materie și mărfuri de lana, trebuie sa se aduca din tieri transmarine. Tierele europene, cari produc mai multă lana suntu: Britani'a și Irland'a cu 860,000 cent., Peussi'a și cele-lalte staturi germane cu 760,000 cent., Russi'a cu 1,120,000 cent., Franța cu 760,000 cent., Austria cu 720,000 cent., Ispania cu 551,000 cent., Italia cu 276,000 cent., România cu 125,000 cent., Svedia și Norvegia cu 83,000 cent., Portugalia cu 64,300 cent., Danimarcă cu 46,800 cent., Grecia cu 44,400 cent. Cantitatea lănei, carea se prelucrează in Europa in decursu de unu anu se poate pune pre sună rotunda de 950 milioane, și incătu pentru completarea acestei cantități trebuie sa se mai aduca 380 milioane pundi din tieri transmarine. Intre tieri transmarine suntu cu osebire de însemnatu: Aus-

tralia, statele La Plat'a și colonia Capu. Transporturile de lana, ce se facu pentru Europa din aceste tieri, au crescutu in anii din urma neconținutu, și incătu in decursu de siese ani dela 1863 — 1868, s'au duplicat, bă cele din statele La Plat'a s'au chiaru întreținu; afara de acă și statele unite ale Americii de nordu inca au primitu de acolo cantități mari da lana, de șă ce productiona propria (cam 150—160 milioane pundi), nu este de ajunsu pentru recerintele industriei presinte. Cătu de tare s'a urcatu producția lănei in tieri fructifere ale coloniilor occidentale, se poate vedea din impregiurarea, ca Australia a speditu in a. 1810 primul transportu de 140 pundi lana in Europa; in a. 1820 100,000 pundi, in anulu 1867 113 milioane pundi, in 1866 se transportara 135 milioane pundi. „Fed.“

Concursu.

Devenindu statuina invetitorăca in comună biserică gr.or. Boianu protopresviteratu Ternavei de Josu vacanta, se scrie concursu pâna in 26 Decembrie 1870 st. v.

Lăsa impreunata cu acăsta statuina este 60 fl. v. și 100 mesuri (feldere) de cuceridu, cortelu și lemne de ajunsu.

Doritorii de a ocupă acăsta statuina au de a-si astere petitionile cu documentele necesare la subscrisul pâna la terminul presiftu.

D e a g 22 Novembre 1870.

Daniliu Tamasiu
99—1 Adm. prot. gr. or.

Concursu.

Nr 476 1870:

Spre ocuparea postului de notariu comună in Cacov'a cu uno salariu anualu de 300 fl. v. a. bani gata cu quartiru naturalu și 50 fl. v. a. rebonificare pentru lemne de focu se prelungesc terminul pâna in 31 Decembrie curenta stilul vechiu.

Concurrentii au de a-si predă concursele loru bine instruite inspectoratului cercualu.

Inspectoratul cercualu Selisce,
Sabi iu in 8 Decembrie 1870.
97—2

Citatuine edictala.

Dob'a Micu născutu Stefanutia din Resinari de religiune ortodoxă, carea a părești de doi ani pre legiuilu ei barbatu Oprea Micu și astăzi nu se știe unde se află, se provoca prin acăsta a se infișa înaintea subsemnatului foru matrimonial in terminu de unu anu si o dă, căci din contra se va luă in pertractare actiunea barbatului ei prin carea cere divorțu și se va decide in inițieșu canonicu sănătăi năstre biserice.

Sabi iu 22 Noemvre 1870.

Scaunulu protopresh. gr-or. alu tract. II alu Sabiuilui. Ioanu Popescu Protopopu.

Concursu.

Statiunea a 2-a de parochu in comuna Vinerea (Feld) fiindu mai demultu in vacanta — cu acăsta se deschide concursu pâna la 13 Decembrie a.c.

Emolumentele suntu

1, venitul stolaru dela 200 familii — și prospectu de salariu anualu dela 200—400 fl. v. a. din cass'a aloiale — care numai după intregirea statuinei se va desigur.

2, un'a parte de lemne de focu — din padurea comunale.

3. cortelu naturalu.

Doritorii de a concurge pentru parochia acăsta — au a-si tramite recursele loru instruite in sensulu statutului organicu bisericescu la scaunulu protopopescu in Orestia pâna la susu scrisul terminu.

Orestia 17 Novembre 1870.

Cu intielegerea comitetului parochialu. Nicolau Popoviciu Protopopu.

96—2

Edictu.

172 — 1870.

Oprea Tempenariu din Selisce, carele de uno siru de ani au parasit patria și pre legiuilu sea sociu Mari'a D. Herti'a totu din Selisce, fără a se scă locul, astărei și modulu petrecerei lui, necă de cea mai astă intre cei vii, se provoca prin acăsta, că in terminu de uno anu si anumit pâna la S. Nicolae 1871, sa se prezenteze înaintea scaunului protopopescu subscrisu, pentru ca la din potriva, procesulu divorțiale intentat ușură lui și in absență a lui se va otari după presele canonice ale s. năstre biserici gr. res.

Sabi iu 28 Noemvre 1870.

Scaunulu protop. gr. res. alu tractului Sabiuilui I. că foru matrimoniale.

99—1

Burs'a de Vien'a.

Din 4/16 Decembrie 1870.

Metalicele 5%	56	05	Act. de creditu	246	50
Imprumut. nat. 5%	65	15	Argintulu	112	50
Actiile de banca	727		Galbinulu	5	90